Zaterdag 2 September 1944 DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4298

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld..

Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog
Redactie-adres Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad.

Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I.
Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad: tel. 38.

Gotische Linie doorgestoken.

Geallieerden aan de Duitse grens?

Canadezen terug in Dieppe.

DE REDEVOERING VAN DEN PAUS.

Op de vijfde jaardag van de oorlog heeft Zijne Heiligheid Paus Pius XII voor de radio van het Vaticaan een redevoering uitgesproken, waarin Hij het einde van de krijg voorzag. De Heilige Vader drong ook vooral aan op de medewerking van allen om te zorgen, dat het mensdom een betere tijd tegemoet ga. „De nieuwe wereld moet er een van sociale rechtvaardigheid en broederschap van de gehele menselijke familie zijn", zeide Hij. „Na zovele jaren van onzekerheid verwacht de mensheid een wereld met een betere sociale orde. Deze sociale hervorming moet gebaseerd zijn op de goddelijke rechtvaardigheid. De nieuwe wereld moet zodanig worden, dat de mensen geen zorgen meer zullen hebben over hun brood en onderdak. De sociale toestand der arbeiders moet verbeterd worden en hiertoe zal het kapitalisme concessies moeten doen. Het Christelijk geweten kan in de sociale orde niet toestaan dat het beginsel van eigendomsrecht en middelen van productie wordt ontkend of onmogelijk wordt gemaakt. Evenmin kan het systemen aanvaarden, welke het particulier eigendomsrecht erkennen overeenkomstig een volkomen vals begrip dat in tegenstelling is tot een ware en gezonde sociale orde. Wanneer het kapitalisme zich baseert op zulke verkeerde begrippen en zich het onbeperkte recht van bezit aanmatigt zonder zich te onderwerpen aan het algemene welzijn, heeft de kerk het veroordeeld als in strijd met de rechten van den mens. Inderdaad zien wij steeds meer massa's arbeiders opkomen tegen dergelijke grote concentraties van economische rijkdom, welke vaak verscholen gaan onder anonieme vormen teneinde de sociale verplichtingen te ontwijken en daardoor den arbeider te beletten zijn eigen effectief bezit op te bouwen. Wij zien kleine en gemiddelde eigenaren gedwongen een steeds fellere defensieve strijd voeren zonder enige hoop op succes. Aan de ene kant zien wij een grote rijkdom de particuliere en publieke economie beheersen en dikwijls ook het burgerlijk leven. Aan de andere kant zien wij tallozen van hen, die beroofd zijn van enige directe of indirecte zekerheid in hun leven, geen verder belang stellen in geestelijke waarden, hun streven naar een ware vrijheid opgeven en blindelings een politieke partij dienen — slaven van elkeen die hun de holle belofte van brood en zekerheid kan geven.

De ondervinding toont aan hoeveel tyrannie er over de mensheid bestaat onder zulke omstandigheden, zelfs in de huidige tijd. Bij het verdedigen van het particuliere eigendomsrecht streeft de Kerk daarom ook het verheven en schone sociale doel na. Zij is niet van plan in principe den plutocraat tegen den arme te beschermen. Integendeel heeft de Kerk sedert haar oorsprong steeds de armen en zwakken beschermd tegen de tyrannie van de machtigen en steeds gepleit voor de rechtvaardige eisen van de arbeiders tegen elke onrechtvaardigheid."

„Indien den arbeider de hoop wordt ontnomen om enig persoonlijk bezit te verwerven, welke andere natuurlijke prikkel kan hem dan worden geboden, welke hem zal aanzetten tot hard werken, sparen en matigheid, nu zovele landen en mensen alles hebben verloren en nog slechts beschikken over hun werkvermogen? Zijn wij misschien van plan de economische toestanden van de oorlog te bestendigen waarbij in zekere landen de staat alle productiemiddelen beheerst en voor iedereen en alles zorgt ten koste van een strenge discipline? Of moeten wij ons onderwerpen aan de dictatuur van een politieke groep welke als de heersende klasse de middelen van productie beheerst?

De Heilige Vader deed een beroep op alle gelovigen van de gehele Katholieke wereld en allen die het Christelijke sociale idee zijn toegedaan om mede te werken ter verkrijging van de sociale rechtvaardigheid waarnaar alle ware volgelingen van Christus moeten hongeren en dorsten.

In het biezonder wendde de Paus vervolgens de aandacht naar Italië en Rome, waar zoveel misère, honger, werkloosheid en economische leed bestaat. Vooral nu de winter nadert zullen alle die daartoe in staat zijn moeten helpen de nood te lenigen.

„In onze Kerstboodschap van 1939 uitten wij reeds de hoop voor de vestiging van internationale organisaties, welke met vermijding van de tekortkomingen en fouten van het verleden werkelijk in staat zullen zijn de vrede te handhaven overeenkomstig de beginselen van rechtvaardigheid en gelijkheid ten opzichte van alle gevaar van buiten," aldus vervolgde de Paus.

„Nu in het licht van zulk een verschrikkelijke ervaring de aandacht van staatslieden en volken gevestigd is op de mogelijkheid om een nieuwe wereldorganisatie te scheppen voor de bestendiging des vredes, geven wij volgaarne uiting aan ons medeleven en de hoop dat de werkelijke verwezenlijking van dit ideaal in de grootst mogelijke mate zal stroken met de oprechtheid van het doel: de handhaving van de vrede en veiligheid over de gehele wereld ten behoeve van allen."

„Niemand verlangt misschien zoveel naar het einde van het conflict als de krijgsgevangenen en geinterneerden, die door de oorlog gedwongen zijn, het brood der gevangenschap te eten en dwangarbeid te verrichten in vreemde landen".

„Het zal daarom de taak zijn van een nobele menselijkheid om met rechtvaardigheid en wijsheid van bestuur te zorgen, dat deze ongelukkigen niet langer wachten dan strikt noodzakelijk is, aangezien hun vrijlating reeds te lang is uitgesteld. Zulk een oplossing zal natuurlijk zekere, misschien onmisbare voorzorgsmaatregelen niet uitsluiten, doch zal de eerste zonnestraal zijn in de duisternis van de nacht, een symbolische inluiding van een nieuw tijdperk waarin alle vredelievende naties — groot en klein, sterk en zwak, overwinnaars en overwonnenen — in niet mindere mate zullen delen in de rechten en plichten dan in de weldaden van een ware beschaving. Het zwaard kan — en moet soms inderdaad — geworpen worden over de overgangsperiode tussen het einde der vijandelijkheden en het formele sluiten van de vrede. De dreiging van het zwaard mag onvermijdelijk bestaan binnen de wettelijke noodzakelijke en moreel te rechtvaardigen grenzen zelfs na het sluiten van de vrede teneinde de naleving der rechtmatige verplichtingen te verzekeren en de bekoring tot het conflict te voorkomen.

Doch de ziel van een vrede, welke die naam waardig is, en de zuiverende geest van de oplossing is een rechtvaardigheid, welke onpartijdig toekent aan elkeen wat hem toekomt en van allen neemt wat zij schuldig zijn — een rechtvaardigheid welke niet alles aan elkeen geeft, doch liefde schenkt aan allen en kwaad aan niemand, een rechtvaardigheid welke de waarheid waardig is en de moeder is van een gezonde vrijheid en verzekerde grootheid". (Vaticaan, (AP) 1.9).

ACHTSTE LEGER DOORBREEKT DE GOTISCHE LINIE.

Officieel wordt uit Rome bekend gemaakt dat de Duitse Gotische linie in Noord-Italië door het achtste leger is doorbroken. Reeds sedert enige dagen begaven de troepen van het achtste leger zich uit concentratiepunten ten Zuiden van de rivier de Metauro naar vooruitgeschoven stellingen. Op 26 Augustus begonnen zij met een opmars over een afstand van 25 kilometer waarbij men door uiterst moeilijk terrein moest tegen een toenemend verzet van den vijand.

Eindelijk wist men te komen tot aan de Gotische linie en in een reeks krachtige aanvallen werd deze doorbroken aan een front van 30 kilometer en tot een diepte van 5 tot 6 kilometer. De Geallieerde luchtmacht bood tijdens al deze verrichtingen krachtige steun aan het achtste leger. Alzo is de laatste vijandelijke verdedigingslinie ten Zuiden van de rivier de Po met succes doorgebroken. Er woeden nog hevige gevechten en de vijand voerde nieuwe troepen aan in een poging de Geallieerde opmars te stuiten. De gevechten bleven evenwel niet beperkt tot de Adriatische sector. In het gebied van Florence nam het vijfde leger eveneens het initiatief en met steun van tanks stak het Noordamerikaanse voetvolk de rivier de Arno over op verschillende punten tussen Florence en de zee. (Rome, (AP) 2.9).

ROEMENIË & BULGARIJE.

Toen het cabinet in Sofia viel cirkelde het Rode leger bij het Noord-Oostelijke gebied van de Noordelijke grens. Binnen enkele dagen, zo snel gaan ze, zullen zij bij Raduvac zijn, waar Roemenië, Bulgarije en Joegoslavië samentreffen. De Russen onder Malinovsky zullen dan de gehele Roemeense grens hebben bezet en een 120 km. van de spoorlijn van Sofia naar Beograd zijn.

Malinovsky is thans een 160 km. van Joegoslavië verwijderd. Hij trekt op tussen de Donau en de Transylvanische Alpen om zodoende de Duitsers in Bulgarije en Hellas af te snijden. De Rode luchtmacht doet mede om de verspreide Duitsers, die uit Roemenië vluchtten, onschadelijk te maken. Hier en daar bevinden de Russen zich al over de Donau in Bulgaarse dorpen, hetgeen de sympathie welke altijd tussen Russen en Bulgaren bestaan heeft, nog versterkt. Moskou volgt met de grootste belangstelling wat er in Sofia gebeurt.

Volgens een bericht uit Zwitserland heeft een Roemeens regeringscommuniqué medegedeeld, dat Roemenië geheel vrij is van de Duitse troepen.

Intussen blijven de Sovjets zwijgen over Bulgarije. Men wacht de vorming van een nieuw cabinet af, hetgeen mogelijk naar de zin van Rusland, Groot Britannië en de Verenigde Staten zal zijn. Wie er ook aan de macht komt, de voorwaarden zullen niet veranderd worden, nl. de vorming van een nieuw cabinet en de oorlog tegen Hitler en zijn bondgenoten.

Intussen zit het Rode leger in de passen tussen de olievelden en Braesov maar naar het schijnt hebben zij gisteren geen contact gemaakt met de Duitsers of Hongaren. In elk geval is daar met geen woord van gerept. Ook is er niets bekend omtrent de rechterflank van Malinovsky's leger, die de laatste maal ten Oosten van Brasow werd gemeld.

„Izvestia" heeft al een relaas gegeven over de intocht van honderden nieuwe sovjet-tanks in Boekarest. Ook werd gemeld, dat Rudolph Berger, de 47 jarige Oostenrijkse onderbevelhebber op de Krim, gevangen is genomen.

Het leven in Boekarest gaat even luchtig zijn gang, schrijft „Izvestia", misschien wel wat te luchtig, vooral wanneer men de Roemeense hoofdstad vergelijkt met het platteland, waar de mensen slechts lompen hebben om zich te kleden. (Moskou, (AP) 2.9).

WEER FINLAND EN ZIJN KRIJG TEGEN RUSLAND.

Uit Stockholm meldt men al weer „tekenen die er spoedig op zouden kunnen wijzen, dat Finland uit de oorlog met Rusland gaat. De regering van Mannerheim zou besloten hebben met Duitsland te breken. 'Aftonbladet' kondigt een extra vergadering van het Finse parlement aan, die over een en ander zal spreken. Een bron, die in de regel juist is, zeide, dat Finland misschien morgen (Zondag dus) zijn wapenen zal neerleggen. Reeds heeft Finland al zijn schepen, die op de Oostzee zijn, aangezegd een haven te zoeken in Finland of in Zweden, hetgeen op de op handen zijnde beslissing zou kunnen wijzen. Waar men nog over in twijfel is, of de Finnen, wanneer zij eventueel de betrekkingen met Duitsland gaan verbreken, ook ertoe zouden overgaan de nazies uit het land te jagen. Naar verluidt zouden de Russen straffe eisen hebben gesteld alvorens zij een Finse afvaardiging te woord wilden staan

BREMEN AANGEVALLEN.

Mosquito-vliegtuigen hebben de havenstad Bremen vannacht aangevallen en nog meer puin veroorzaakt in deze stad, waar zeker al 5 km. lang puinhopen en ruines liggen op de plek waar eens de havenwerken waren. Ongeveer 300 vliegtuigen deden mede vannacht (Londen, (AP) 2.9).

JAPANNERS VAN TIDDIM VERDREVEN.

Het Hoofdkwartier van Mountbatten [in wiens staf Curaçao's Thys van der Laan werkt] meldt, dat de Japanners van hun stellingen 50 km. ten Noorden van Tiddim zijn verdreven. Onze Geallieerde opmars gaat voort. Van de andere fronten meldt Mountbatten niets, omdat er door het slechte weer niets te verrichten valt (Kandy, Ceylon, (AP) 2.9).

TITO'S TROEPEN IN DE VOORSTEDEN VAN BEOGRAD.

Het communiqué van Maarschalk Tito laat weten, dat Dubci aan de spoorlijn van Sarajevo naar Nisj door de Partijgenoten is genomen. Ook Berane en Savnik in Montenegro zijn in hun handen. Volgens de radio van Moskou zijn Tito's troepen in de voorsteden van Beograd, maar er schijnt geen bevestiging van dit bericht te zijn. Rondom Beograd zouden de Tsjetniks doende zijn een schrikbewind te voeren (Londen, (AP) 2.9).

MET NEDERLANDSE TROEPEN IN FRANKRIJK.

— Een Nederlandse Joodse familie, die reeds enkele maanden verborgen leefde op een boerderij in Noord-Frankrijk, wist Donderdag door de Duitse linies te sluipen en kwam bij de Prinses Irene Brigade terecht. De naam van het gezin wordt niet bekend gemaakt, daar er nog familieleden in Nederland zijn. Het is het eerste Nederlandse gezin, dat bevrijd wordt. Tot enkele maanden geleden mochten deze Joden, waarvan het gezinshoofd diamantbewerker is, in Amsterdam wonen. Toen kwam de Gestapo huiszoeking doen en allen vluchtten naar Frankrijk, waar zij zich sedertdien verborgen hielden op een boerderij. Bang om op het laatste ogenblik nog opgemerkt te worden door de terugtrekkende nazies, maakten zij hun geslaagde tocht door de linies en kwamen recht in de Nederlandse sector aan.

— Uitgezochte specialisten van de Franse Irene Brigade zijn de beneden-Seine overgestoken om te onderzoeken hoe sterk de aan de overkant gelegerde Duitsers waren. De patrouille werd uitgezonden op verzoek van het commando van het eerste Canadese leger. Bij de patrouille bevond zich ook een peloton Nederlanders, samengesteld uit mannen, die vroeger dienst hebben gedaan bij het Franse vreemdelingen legioen. Na de rivier over te zijn gestoken in de vroege morgen, zagen sommige leden van dit peloton de Duitsers nog aan hun ontbijt. Daar zij echter belangrijker opdrachten hadden dan het nemen van gevangenen, keerden zij weer ongemerkt terug (Aneta).

NAAR LYON.

Ondanks het slechte weder zetten de geallieerden in het Rhone-bekken de vijand na ten Zuiden van Lyon. Uit Grenoble trekt men Noordwaarts. (Rome)

Het nieuws van vandaag

Morgen zal het vijf jaar geleden zijn, dat Engeland en kort daarna ook Frankrijk de oorlog verklaarden aan Duitsland. Het was de lont in een kruitvat, welks ontploffing men allang voorzien had. Hoewel wij nimmer getwijfeld hebben aan de zege onzer wapenen, hebben de kansen er in die vijf jaren vaker slecht dan goed voor gestaan. Land na land ging verloren, slag na slag werd geleden. Thans zijn de krijgskansen gekeerd. Twee vragen doen zich telkens voor: ten eerste waarom de Duitsers zich niet overgeven, nu ze toch in moeten zien, dat de oorlog verloren is, ten tweede, waarom als ze dat niet inzien, de Duitse Wehrmacht geen klap terug doet.

Vandaag is de Gotische linie doorgebroken, zodat wij uit het Zuiden verder kunnen rukken naar Duitsland. De Siegfried-linie, aan Duitslands andere zijde is weliswaar niet doorgebroken, zal misschien ook niet doorgebroken behoeven te worden als de Geallieerden er omheen trekken. De Somme is al bereikt. In Zuid-Frankrijk werd Nice veroverd. Finland staat op het punt Duitslands zinkende schip te verlaten en dat doen ook Hongarije en Roemenië. Het laatste land heeft al gemeld, dat er geen Duitse troepen meer zijn. Bulgarije, in de merkwaardige positie van officieel satelliet van Duitsland te zijn en vriend van Rusland, weet nog steeds niet wat te doen (of te laten). En terwijl onze aandacht zo geheel en al op het Westelijk front gericht blijft, dienen wij het Oostelijke niet te vergeten. Want als de oorlog in 1944 gewonnen moet worden, zullen het Westelijke en Oostelijke front elkander moeten aanvullen. Hoewel vanzelfsprekend de oorlog in Frankrijk meer en grootser schouwspel biedt, staat het Oostelijke front op ontploffen, zodat daar waar de oorlog begonnen is, ook de kern van het einde zal moeten worden gezocht. Deze druk van twee zijden zal nodig zijn om Duitsland te kraken. Zal hierdoor de oorlog op de 'heilige grond' van het Reich komen? Enige tijd geleden scheen het dat de Hitlerieten zulks niet zouden gedogen. Nu evenwel de Pruisische generaals gerevolteerd hebben, schijnt men deze vraag met ja te mogen beantwoorden. Hitler geeft op deze vijfde verjaardag van de oorlog blijk de oorlog ten einde te willen vechten. Welnu, dat kan gebeuren.

DE KRONIEK DER VICTORIE

26 Augustus — Bulgarije vraagt wapenstilstand aan Groot Britannië en de Verenigde Staten.

27 Augustus — De Russen nemen Galati in hun opmars door Roemenië.

28 Augustus — De Noordamerikanen steken de Marne in Noord-Frankrijk over in hun snelle opmars.

29 Augustus — De Russen veroveren Constanza aan de Zwarte Zee.

30 Augustus — De olievelden van Ploesti door de Russen bezet.

31 Augustus — De Russen in Boekarest. In Noord-Frankrijk nemen de Geallieerden Rouaan, Amiëns, Rheims, Laon, St. Dizier en andere steden in hun opmars naar België, Luxemburg en Duitsland. In Zuid-Frankrijk worden o.a. Montpellier en Nice veroverd.

1 September — Verdun valt zonder strijd in Noordamerikaanse handen.

2 September — De Geallieerden doorbreken de Gotische linie in Italië.

* * *

Het enige belangrijke militaire succes, dat Duitsland in de afgelopen week heeft weten te boeken is de stabilisatie van zijn Oostfront tussen de Oostzee en de Karpaten. Belangrijk ... voor Duitsland was dit inderdaad, doch wij konden wel verwachten, dat de Russen — ingeval zich geen Duitse instorting voordeed — zich wat zouden intomen om hun gerekte aanvoerlijnen te versterken en nieuwe vooruitgeschoven bases aan te leggen. Lang zal de stabilisatie dus niet duren en spoedig zal de tijd weer daar zijn, dat de Russen hun aanval opnieuw zullen inzetten aan dit front, misschien onstuimiger dan ooit tevoren. Gelijk wij echter reeds enige tijd geleden verklaarden, zullen de Russen niet met de handen in de schoot zitten alvorens de volledige nederlaag van Duitsland is bewerkstelligd.

Was het daarom aan de Noordelijke sector van het Oostfront stiller, des te meer krijgsrumoer was er in het Zuiden. De Roemeense ommezwaai heeft hoegenaamd geen verandering gebracht in het Russische aanvalsplan en kan ten hoogste de opmars versneld hebben door de opening van Galati naar de olievelden van Ploesti en de hoofdstad, langs de kust naar Constanza en de Bulgaarse grens.

Alras werd de Roemeense omwenteling gevolgd door het verzoek van Bulgarije om wapenstilstandsvoorwaarden van de Verenigde Staten en Groot Brittannië.

Daar Bulgarije niet in oorlog is met Rusland dacht het zich doodgewoon onzijdig te kunnen verklaren, doch hiermede namen de Grote Mogendheden, waaronder ook Rusland, geen genoegen. Misschien zal het land niet meer van groot militair belang zijn voor de Geallieerden, doch men wil er op zijn minst eens een kijkje nemen en het recht hebben vrij gebruik te maken van zijn verkeerswegen.

Naar het zich laat aanzien, zal Bulgarije er nog bekaaider afkomen dan Roemenië hoewel het niet meegevochten heeft tegen Rusland. Zeker zal het de gebieden van Hellas en Joegoslavië, welke het met goedkeuring van Hitler bezette, weer moeten afstaan aan de eigenaren. En mogelijk zal het de betrokken slachtoffers ook nog moeten vergoeden.

De bevrijding van de gehele Balkan is dus nabij want als de Russen aansluiting hebben gemaakt met de troepen van Maarschalk Tito zal het Duits Hoofdcommando moeite genoeg hebben om een defensielinie te vormen, welke met kans op een langdurig bestaan Duitsland zal moeten beschermen voor een invasie uit het Zuiden. Ingeval de Gotische linie in Italië nog doorbroken is door de Geallieerden zal het veel moeilijker zijn voor de Duitsers om ergens stand te kunnen houden aangezien Hongarije dan ook uit Westen bedreigd wordt.

In Frankrijk is de strijd sedert de bevrijding van Parijs eigenlijk louter een achtervolging geweest van de resten der Duitse legers. Hoeveel er nog over is van Von Kluge's troepen, die in West-Europa de invasie ongedaan hebben pogen te maken, valt moeilijk te zeggen. Veel zal het echter niet zijn gezien de verklaring van Generaal Eisenhower, dat op zijn minst 400.000 Duitse manschappen onschadelijk werden gemaakt.

De volledige bevrijding van Frankrijk is nog slechts een quaestie van tijd; grotendeels is Frankrijk reeds bevrijd, doch waar precies nog vijandelijke groepen zitten kan slechs bij de opmars worden vastgesteld. Deze bevrijding is in belangrijke mate te danken geweest aan de krachtige hulp, die de Franse vaderlanders boden. Als wij dit zeggen willen wij echter in geen geval de rol der Geallieerde legers trachten te verkleinen. Zij hebben op slot van rekening de vijandelijke hoofdmacht gebroken en de resten op de vlucht gedreven. Het was een der meest beslissende overwinningen, die ooit op een slagveld behaald werden. Daarom zal de bevrijding van België niet veel moeite meer opleveren doch of hetzelfde van Nederland gezegd kan worden is een tweede. De vele waterwegen in Nederland zijn even zovele versperringen. De Britse en Noordamerikaanse legers die thans in het veld zijn, zouden daarom kunnen besluiten zich eerst rechtstreeks naar Duitsland te begeven. Als de nazies Nederland dan niet uit eigen beweging ontruimen, zoals zij misschien ook Noorwegen en Denemarken zullen ontruimen, beschikt Generaal Eisenhower nog altijd over voldoende reserves om de bevrijding van deze landen op het geschikte tijdstip aan te vatten.

Daar is bijvoorbeeld het luchtleger van Generaal Lewis Brereton.

Dit leger kan geheel door de lucht worden aangevoerd en van voorraden voorzien, hoewel men bij een landing natuurlijk zal trachten havens te veroveren zodat de bevoorrading vlotter gaat. Stranden kunnen desnoods ook goed dienen, gelijk in Frankrijk gebleken is. Want behalve Cherbourg hebben de Geallieerden langs de Westkust eigenlijk nog geen enkele grote haven te hunner beschikking; niettemin rollen de legers van Montgomery en Bradley gestadig voort. De Duitsers verdedigen Brest, Loriënt en Saint Nazaire nog uit alle macht in de hoop hierdoor de Geallieerde opmars te kunnen vertragen. En na het verlies van St. Malo bezetten zij het eilandje Cézambre in de nabijheid om zó toch het gebruik van de haven aan de Geallieerden te ontzeggen. De verovering dezer havens zal de taak der Geallieerden en de leniging van de nood van het çao — Suriname waarbij Cura- vergemakkelijken, doch de overwinning in Normandië is dusdanig geweest, dat de Geallieerden zich er het hoofd niet over schijnen te breken.

Thans moet worden afgewacht wat de veel gepropageerde Siegfried-linie, nog versterkt door de omgezette Maginot-linie, kan doen om de Geallieerde opmars te stuiten. In bevoegde Geallieerde kringen gelooft men, dat de Duitse linie sterker is op papier dan in werkelijkheid. Hoe dan ook: ter verdediging van een linie moet men de nodige manschappen, de nodige ammunitie en de nodige luchtmacht hebben; en het valt sterk te betwijfelen of Duitsland die nog heeft.

Koninginnedag in de wereld.

— Te Montreal kwam de Nederlandse kolonie samen in de woning van den Consul-Generaal G. P. Luden om de verjaardag van de Koningin te vieren. De Nederlandse gezant te Ottawa, Jhr. J. V. M. Snouck Hurgonje en zijn echtgenote en officieren en bemanning van een Nederlands schip, woonden de plechtigheid bij.

— In de Nederlandse Legatie te Caracas werd een receptie gehouden ter ere van de verjaardag der Koningin. Dr. Arthur Methöfer, gezant der Nederlanden, sprak de aanwezigen, waaronder zich het diplomatiek korps bevond en vele Nederlanders, toe en onderstreepte de betekenis van deze dag. Hij stelde een dronk in op de Koningin en op de goede betrekkingen tussen Nederland en Venezuela.

— Het Nederlandse Comité te Melbourne herdacht de verjaardag der Koningin in een vergadering, die toegesproken werd door Vice-Admiraal Koenraad. Tijdens de bijeenkomst werd een film van het bezoek van Prinses Juliana aan West-Indië vertoond.

— Te San Francisco kwamen honderden leden der Nederlandse Kolonie samen om de verjaardag van de Koningin te vieren. De Nederlandse consul, Generaal Boissevain stelde een heildronk in op Hare Majesteit (Aneta).

KONINGINNEVERJAARDAG TE PARAMARIBO.

De verjaardag van de Koningin is op geestdriftige wijze te Paramaribo gevierd. De Gouverneur verleende Openbaar Gehoor en de Heer Lim Apo als Voorzitter van de Staten van Suriname verklaarde, dat de bevolking van harte hoopt, dat de Koningin weldra zal weerkeren naar Nederland. Met rechtmatige trots wees hij er op, dat vele Surinaamse vrijwilligers in de Stille Oceaan vechten voor de bevrijding van Nederlands Indië.

In zijn antwoord verklaarde de waarnemend Gouverneur Mr. Brons God te danken, dat Hij het leven van de Koningin heeft gespaard. Hij prees Haar ongeëvenaard leiderschap. Padvinders hebben een ruiker gelegd aan de voeten van het Koninginnebeeld op het Gouvernementsplein, terwijl er een parade van Nederlandse en Noordamerikaanse troepen werd gehouden.

Ook twee Franse officieren, die den Gouverneur van Frans Guyana vertegenwoordigden, namen aan deze parade deel. 's Avonds had een ontvangst plaats in het Gouvernementshuis.

HET FEEST TE LONDEN.

Een groot aantal Nederlanders was Donderdag samengekomen in Regentspark te Londen om de verjaardag van de Koningin te vieren en de leiders van de Regering hun vertrouwen te horen uiten, dat deze vijfde viering op Britse bodem de laatste buiten Nederland zal zijn. Het was een biezondere verrassing voor de menigte, toen Minister President Gerbrandy een telegram voorlas, dat, langs een niet bekend gemaakte weg, te Londen van de leiders der Nederlandse verzetbeweging werd ontvangen.

Het telegram luidde: „De Raad van Verzet van Nederland vraagt eerbiedig aan Hare Majesteit de beste wensen op Haar verjaardag te willen aanvaarden. Wij drukken de vurige hoop uit weldra in staat te zijn Hare Majesteit weer in Nederland welkom te heten."

Vervolgens werd een minuut stilte in acht genomen voor de Nederlanders, die vielen in de strijd tegen de Duitsers.

De Minister van Justitie, Mr. Gerrit van Heuven Goedhardt was de voornaamste spreker. Hij deed een beroep op alle Nederlanders over de gehele wereld om zo sterk te staan als degenen, die gevallen zijn, toen zij voor het vuurpeloton stonden en zich te wijden aan de bescherming van de vrijheid. Er voor te vechten en te lijden en desnoods te sterven.

Van de honderdduizenden, die in de ondergrondse beweging hebben gewerkt zijn er — volgens betrouwbare schattingen 25.000 gevallen, terwijl er nog 25.000 gevangen zitten. 400.000 Nederlanders zijn naar Duitsland gevoerd om dwangarbeid te verrichten en bijna 100.000 Nederlandse Joden werden gedood.

ONTVANGST TE WASHINGTON.

In de Nederlandse Ambassade te Washington werd een receptie gehouden ter gelegenheid van de verjaardag der Koningin. Mr. C. baron van Boetzelaer van Oosterhout, buitengewoon gezant, drukte de hoop uit, dat de Koningin weldra naar 's Gravenhage zal kunnen weerkeren.

Hij waarschuwde echter voor de moeilijkheden, die nog voor ons liggen. Zolang Nederlands Indië niet vrij is, zal er ook geen vrij Koninkrijk zijn. De Nederlandse ambassadeur Dr. Alexander Loudon was verhinderd de receptie bij te wonen (Aneta).

TROTS ZIJN OP ONZE KONINGIN.

Op de vooravond van de verjaardag der Koningin heeft de omroeper van de Indische zender in Australië zijn landgenoten in Nederlands Indië herinnerd aan de verklaring van de Koningin op 17 Juni 1942 over de toekomst van Nederlands Indië.

Na aanhalingen uit de rede van de Koningin verklaarde de spreker: „Uit deze redevoering kunnen wij Haar ernst aanvoelen en Haar liefde voor de onderdanen in Indië. Wij moeten er daarom trots op zijn, dat wij zo'n Koningin hebben en wij moeten God danken, dat Hij ons een ware moeder heeft gegeven om ons te besturen.

Zij heeft geduld en geloof. Wij moeten trachten Haar Godsvertrouwen te evenaren en Haar sterke geest, die Nederland zo dicht bij de bevrijding heeft gevoerd." (Aneta).

HAITI EERT KONINGIN WILHELMINA.

„Haiti Journal" heeft op het voorblad een bijzonder artikel gewijd aan den verjaardag van Koningin Wilhelmina, die door den President genoemd wordt „de dapperste en edelste vrouw van onze tijd."

In het artikel wordt de overtuiging uitgedrukt dat Nederland spoedig bevrijd zal zijn en de hoop, dat het Nederlandse volk in vrijheid het bewonderenswaardige voorbeeld van beschaving en vooruitgang zal blijven geven. Ook de andere Haïtiaanse bladen hebben artikelen gewijd aan de verjaardag van de Koningin.

In de laatste tijd zijn verschillende grote werken klaar gekomen of begonnen of in het vooruitzicht t.w. het nieuwe Hospitaal, Kazerne, zijn klaar, aan het nieuwe Vliegveld wordt met spoed gewerkt, de telefoon Kralendijk-Rincon is er weer en asfalt-hoofdstraten in Kralendijk en misschien nog doorgetrokken tot Rincon en een nieuwe of vernieuwde pier zijn in het vooruitzicht.

Verder is er ook een radiospreek-apparaat waarmee men met Curaçao kan spreken. Dit laatste is misschien een kleine luxe dat waarschijnlijk wel eens door de hoofdambtenaren zal worden gebruikt, doch wij moeten in alles vooruit!

Dit zijn alle dingen, waarvoor wij dankbaar zijn dat ze door het Hoofdbestuur op Curaçao ter hand genomen zijn en zonder twijfel door de gehele bevolking gewaardeerd worden.

Maar (jammer genoeg schijnt er altijd een „maar" bij te behoren) ik vind dat daarvoor onze kleine belangen of zaken niet verwaarloosd dienen te worden.

Er zijn m.i. andere veel kleinere dingen die heel nodig zijn en welke veel gemakkelijker en met veel minder kosten te verhelpen zijn en waar toch maar de tijd over heen gaat zonder dat iets aan gedaan wordt, b.v.

1) Onze straatverlichting: Wij zitten reeds verscheidene maanden geheel zonder, terwijl er toch geen verduistering meer is; door de verduistering zijn wij misschien aan gewend geraakt en is er hierover niet zoveel geklaagd als het geval zou geweest zijn indien er geen verduistering was. Wij wilden aan de andere kant niet voor te veeleisend schijnen in de oorlogstoestand met nog steeds kans op verduistering in het vooruitzicht; echter dit gevaar lijkt mij thans toch zo goed als geweken en er is een krachtiger centrale; kunnen wij nog geen straatverlichting krijgen? Als nog geen vaste regeling met den nieuwe concessionaris getekend kon worden voor stroomlevering, kon er toch voorlopig iets gedaan, worden dat ten minste een zeker aantal lichten 's nachts waar het meest nodig was in de straten zou branden? Is zoveel hieraan verbonden? Ik dacht steeds dat ons plaatselijk Bestuur hierin zou kunnen voorzien(het geld is immers op de begroting) doch het schijnt van hoger hand te moeten komen.

Vroeger toen er geen electrisch licht was, jaren geleden, ging onze vriend Piet Sillie, brieven- telegrambesteller, lantaarnaansteker, met zijn trapje elke avond twee keer rond om de kerosine-lantaarns op straat aan en uit te doen onder die lantaarnpalen was er nog een beroemde aan een kruisweg aan de voet waarvan wij 's avonds dikwijls zaten en als er eens erg gezellig toeging, konden wij nog op de late avond nog een praatje met onzen vriend houden als hij er langs kwam om het uit te doen. (Lieve beelden uit mijn jeugd-jaren). Toen reeds zag men de noodzaak in van dat kerosine-lantaarnlicht op straat en nu?

2) De schutters zijn lang uit de Prinses Beatrix-school (Openbare school) zodat het tijd wordt deze weer als school in te richten en daar het een groot gebouw is, te groot voor de school alleen, kan het gemakkelijk zoals het vroeger trouwens reeds was, ingericht worden in school en woonhuisje, hetzij voor de onderwijzeres zelf of iemand anders, waardoor het Gouvernement een school krijgt waarvoor geen huishuur behoeft betaald te worden plus nog een huisje waarvoor huishuur berekend kan worden en er komt ook nog een woonhuis vrij. Moet dit luttel zaakje ook van hoger hand?

3) Verschillende buitenwegen zijn gedeeltelijk in zeer slechte staat dat men gewoon over stenen moet rijden of als het regent men in de modder blijft steken, welke gedeelten gemakkelijk te verhelpen zijn ter plaatse waar ze zo slecht zijn, door opvulling met gruis of dergelijke; de wegen hoeven niet hersteld te worden doch deze plaatselijke gebreken. Over het algemeen wordt door onze gezagvoerders meer over de hoofdweg naar Rincon gezorgd, zodat niet veel gezien wordt van deze andere buitenwegen, terwijl 's avonds altijd gereden en heel weinig of bijna nooit door de straten gewandeld wordt, waardoor zij geen idee krijgen ook van de duisternis op straat zonder verlichting.

[redacted]

VOOR HET VADERLAND.

De Duitsers hebben 7 vaderlanders in Nederland ter dood gebracht waardoor het aantal officieel op 203 is gebracht sedert 1 Januari. Dit cijfer geldt slechts de door de Duitsers bekend gemaakte terechtstellingen. De slachtoffers zijn, volgens „Het Algemeen Handelsblad:

Gerrit van den Boogerd, 36 jaar, candidaat-notaris; **Antonius Fredericus Slot**, smid, 25 jaar; **Martinus Lelivelt**, 48 jaar, timmerman; **Gustaaf Karel Fikkert**, 38 jaar, kantoorbediende; **Edward Hoorix**, 35 jaar, kantoorbediende; **Franciscus Jacobus Ludwig Tempel**, 46 jaar, musicus; **Friedrich Frits Willemsen**, 23 jaar, kantoorbediende.

Lelivelt werd er van beschuldigd Geallieerde vliegers te hebben verborgen en hen geholpen te hebben te ontsnappen. Hoorix, Van den Boogerd en Slot werden er van beschuldigd een gewapende organisatie te hebben gesticht. De anderen worden beschuldigd van spionnage.

Volgens de „Telegraaf" is **Hendrik Pieter de Bie** door het Duitse Obergericht ter dood veroordeeld en terechtgesteld wegens het in bezit hebben van wapens en anti-Duitse vlugschriften.

[redacted]

Laten wij hopen dat er spoedig in deze kleine doch ook belangrijke zaken voor Bonaire een gunstige verandering komt.

PRINSES JULIANA WEER IN CANADA.

Prinses Juliana is na een vacantie van zes weken uit Capecod vertrokken. Zij verklaarde bij Haar vertrek, dat Zij met de drie Prinsesjes onmiddellijk na de bevrijding naar Nederland weerkeert.

Zij vond dat de oorlog in de gevers, dat de kinderen uit de omliggende landhuizen erg leuk met de Prinsesjes speelden. Als vacantie-oord was Capecod uitstekend, daar het water er warm is, wat vooral Prinses Margriet ten goede kwam.

Zij loopt al heel goed, zeide de Prinses en praat al een beetje.

Tot de verslaggevers zeide de Prinses: U moet wel erg trots zijn op Uw soldaten, die zo ontzettend snel oprukken.

Zij vond dat de oorlog in de Stille Oceaan een zeer goed verloop had en verklaarde vooral verheugd te zijn om de bevrijding van Nederlands Nieuw Guinea. Prinses Juliana stelde veel belang in de organisatie van bloedgevers ter plaatse en vond de Noordamerikaanse zending van tandartsen en medici naar bevrijd Nederland „prachtig" (Aneta).

NEDERLANDSE TROEPEN IN FRANKRIJK GEPREZEN.

De Nederlandse troepen in Frankrijk werden officieel geprezen toen een Britse Brigade Generaal, de Nederlanders in hun kamp bezocht om den Commandant geluk te wensen met het „uitstekende" werk, dat door de eenheden van het voetvolk was verricht te Pont Audemer.

Hij zeide, dat de eenheden, die als speerpunten optraden bij de gevechten om deze stad hem zelf hadden verklaard, hoe zeer zij tevreden waren over de wijze, waarop de Nederlanders zich gedragen hadden bij een snelle en doeltreffende aanval op den vijand. In de dagorder heette het „de Nederlandse troepen, met welke dappere Geallieerden wij streden".

Terwijl het Nederlandse voetvolk vocht met de Duitsers in en bij Pont Audemer, verrichtte de Nederlandse artillerie een geheel andere arbeid. Het was haar werk om de Duitsers uit een boomgaard te verdrijven.

Het grootste deel van het Duitse bataljon werd vernietigd nadat 80 schoten waren gelost. De overblijvenden hadden geen lust meer tot verder verzet en vluchtten of gaven zich over.

Toen de Nederlandse Commandant Kapitein J. R. Risseeuw de boomgaard binnentrok met zijn officieren vond hij de hakenkruisvlag op de auto van den Duitsen bataljon commandant. Overal waren de bloedige sporen van de doeltreffendheid van het geschut.

5 JAPANSE SCHEPEN BESCHADIGD.

Nederlandse Mitchells hebben artillerie stellingen bij Larat op de Tanimbareilanden onder vuur genomen. Er was licht afweervuur van de Japanners. Vijf Japanse schepen, waaronder een torpedojager werden beschadigd.

NEDERLANDSE KRIJGSGEVANGENEN TE NIIGATA.

Een radio-uitzending uit Japan meldde onlangs, dat bij een taifoen een krijgsgevangenenkamp te Niigata, een stad op de Noordwestelijke kust van Japan, getroffen werd. Verschillende krijgsgevangenen zouden zijn gedood of gewond. Bij een officiële bezoek van een onzijdigen vertegenwoordiger bleek, dat er in het kamp 215 Noordamerikanen, 125 Canadezen, 14 Nederlanders en 2 Britten gevangen zitten.

PROFESSOR KIELSTRA IN DE CARAIBISCHE COMMISSIE.

Op de besprekingen, die door de Onderzoekingsraad van de Caraïbische Commissie te Mayaguez (Porto Rico) gehouden werd, las professor J. C. Kielstra een verslag voor over het landpachtstelsel in Nederland Indië.

Professor Kielstra verklaarde dat de Nederlands Indische regering door haar agrarische wetgeving heeft getracht te voorkomen, dat de economisch minder bedeelde inlandse bevolking nadeel zou hebben wanneer zij in contact kwam met de wereldeconomie.

Het voornaamste beginsel was het eerbiedigen van de rechten der inlanders op hun grond en te voorkomen, dat zij er van onteigend zouden worden. Sprekend over de landpachtwetten, wees hij er op hoe rekening moest gehouden worden enerzijds met de sociale organisatie van de Indische gemeenschap (familie- of dorpsgemeenschap) en anderzijds met de rechten van de inlanders op de grond. Bij de besprekingen verklaarde Prof. Kielstra dat er een groot verschil bestond tussen de Oost-Indiërs, die ten tijde van de kolonisatie reeds een sterk sociaal ontwikkelde landbouwbevolking vormden en de West-Indische koloniën, waar bijna geen bevolking was en waar arbeiders voor de plantages uit Afrika moesten ingevoerd worden.

Na de afschaffing der slavernij was er gelegenheid om tot een grotere landbouwontwikkeling te komen. Maar de sociale ontwikkeling bleef achterwege omdat de bevolking niet in staat is geweest zich in die zin op de plantages vooruit te helpen; men zag te veel arbeidskrachten in de bevolking en Professor J. C. Kielstra meende dan ook, dat ontwikkeling van de sociale structuur door de regering moet worden voorgestaan om tot betere resultaten te komen.

Hij wees in dit verband op wat in Suriname verricht is en met welke moeilijkheden men in dit opzicht te kampen heeft gehad.

EEN VRACHTSCHIP TOT ZINKEN.

Nederlandse Mitchells hebben een vrachtschip van 800 ton tot zinken gebracht evenals een kleiner schip in de buurt van de Kei-eilanden. Halmaheira werd gebombardeerd. (Aneta).

REPARTRIERING DER NEDERLANDERS.

De Nederlandse Voorlichtings Dienst uit Londen deelt mede, dat het Ministerie van Handel, Industrie en Landbouw als bemiddelaar zal optreden om de spoedige repartriëring mogelijk te maken van Nederlanders, omdat dit voor de economische reconstructie van het land noodzakelijk is.

De Nederlanders, die in het buitenland verblijven en die voor repartriëring in aanmerking wensen te komen kunnen zich tot dit Ministerie wenden en gelieven alle biezonderheden te verstrekken over hun huidige en hun vroegere positie enz. (Aneta)

INSTITUTO BRASIL HOLANDA.

Een nieuwe vereniging tot aanwakkering van de culturele betrekkingen tussen Brazilië en Nederland is te Rio de Janeiro opgericht door vooraanstaande Brazilianen en leden van de Nederlandse gemeente onder de naam van Instituto-Brasil Hollanda.

Erevoorzitters zijn de Braziliaanse Minister van Buitenlandse Zaken Pedro Leao Velloso en den Nederlandsen Gezant W.A. A.M. Daniels.

Voorzitter is de vroegere Braziliaanse ambassadeur in verschillende Europese landen Barros Pimentel (Aneta).

CURAÇAO

TELEFOON BONAIRE — CURAÇAO GEOPEND.

Vanmorgen is de telefoondienst tussen Willemstad en Kralendijk officieel door den Gouverneur geopend, die eerst den Gezaghebber Krügers toesprak, daarna met Landraad Hellmund, den Consul van Venezuela en Landraad Gerhardt heeft gesproken. Iedereen kan van nu af aan met Bonaire en omgekeerd telefoneren. Het kost 1,50 G. per minuut (minimum drie minuten).

Deze enorme verbetering, waarvoor, zoals bij Curaçao's geheim bekend is, vooral de vriendelijke Ronald C. Bos Verschuur, zich persoonlijk biezonder beijverd heeft, is een mooi stuk van het hoofd van de Landsradiodienst, Ir. Carel A. Willemse. De Heer Willemse zeide nog, dat in de loop van September ook de telefoondienst Aruba—Curaçao en Aruba—Bonaire tot stand zal worden gebracht.

JUBILEUM DER FRATERS.

Ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan der Congregatie van de Fraters van Tilburg mochten de Fraters nog de volgende telegrammen ontvangen:

London —
Governor Curaçao —
Verzoeke U mede namens Bolkensteyn, Welter, Kerstens en Muhlenfeld oprechte gelukwensen overbrengen aan superior frater en fraters Tilburg bij gelegenheid eeuwfeest congregatie onder betuiging grote waardering verrichte arbeid belang gemeenschap.
Van Mook.

London —
Governor Curaçao —
Verzoeke ingevolge bekomen opdracht mede gelukwensen Koningin overbrengen
Van Mook.

Washington DC
Kasteel Governor Willemstad, Curaçao.
Verzoek Uw tussenkomst Frater Radulphus mijn hartelijke gelukwensen aanbieden gelegenheid Eeuwfeest fraters van Tilburg. Spreek daarbij hoop uit congregatie tweede eeuw even succesvol haar werk in belang mensheid mag voortzetten.
London
Netherlands Ambassador.

Port-au-Prince —
Monseigneur Verriet Curaçao. Saintpère accorde croix pro Ecclesia Pontifice très chere frère Radulphus félicitations.
Ferrofino.

Prins Bernhard, Londen.
Frater Radulphus Willemstad Curaçao.
Allen hartelijk geluk gewenst met dit jubileum. De stichter van uw Congregatie zou trots op u zijn, wanneer hij uw werk had kunnen zien.
Prins Bernhard.

Dr. da Costa Gomez, Londen
Thomas College Curaçao. Best wishes centenary. Gomez.

DE SPORTDEMONSTRATIE IN HET STADION.

Na de Aubade en de Parade stroomd de schooljeugd van de stad naar het Stadion, waar de aangekondigde sportdemonstraties van de jongens mulo's en A.M.S. zou plaats hebben.

Het programma was vol afwisseling: Hardlopen, Speerwerpen, Estafettenloop en twee voetbalwedstrijden, en werd in vlot tempo afgewerkt.

De eerste voetbalwedstrijd tussen de twee combinaties (Sithoc — Schroederschool) en Hendrikschool — A.M.S.), werd door de eerste gewonnen. Nu brachten Sithoc (St. Thomascollege) en Schroederschool elk een elftal in het veld. Deze wedstrijd werd gewonnen door Sithoc, die met de fraaie tropee ging strijken.

Bij de verschillende athletieknummers, waarbij de Heren Faay en Broeder Ruimers als Jury optraden, behaalde de Hendrikschool 20 punten; St. Thomascollege 18; de Schroederschool 18 en A.M.S. 5. Dat de praestaties van de A.M.S. beneden de verwachting zijn gebleven, is vooral te wijten aan het feit, dat verschillende A.M.S.-ers wegens de vacantie buiten de stad waren.

Na afloop reikte de Heer Inspecteur van het Onderwijs de prijzen uit onder een geestige toespraak. Behalve de beker voor de winnende athletiekclub en de voetbaltropee, kreeg elk lid van het winnende elftal nog een medaille.

De Heer Rietkerk, die ons binnenkort gaat verlaten, om te helpen bij het bevrijden van Nederland, Oost-Indië en die onvermoeid heeft geholpen bij alle soorten jeugdsport, werd gehuldigd door den Heer Goslinga, die hem namens de jeugdige sportbeoefenaars een mooie schilderij aanbood, geschilderd door den Heer Eugène A. Winters, die zijn kunst geheel belangeloos ter beschikking had gesteld.

Voor ons zijn niet de uitslagen van deze sportdemonstratie het voornaamste, maar het feit, dat op Koninginnedag een tweeduizend kinderen enige uren aangenaam werden beziggehouden. De demonstratie was bedoeld als experiment en wij mogen zeggen, dat dit geslaagd is. De initiatiefnemer en organisator, Frater M. Andreas van het St. Thomascollege, mag hier met ere genoemd worden. Wij hopen bij voorkomende gelegenheden nog meer van zulke sportdagen mede te maken.

Vermelden wij ten slotte nog, dat de opbrengst van deze morgen ten goede komt aan het Nederlandse Rode Kruis.

Een toeschouwer.

FEEST IN HET R.K. ZEEMANSHUIS.

De feestavond in het R.K. Zeemanshuis aan de Klipstraat ter Overzijde is goed geslaagd. Zeer vele zeelui passeerden in de loop van de dag het bekende Zeemanshuis en de verjaardag van de Koningin werd druk gevierd, hoewel het onderwerp van gesprek vanzelfsprekend meer het gunstige oorlogsnieuws was.

In de avond was de stemming buitengewoon geanimeerd. Aalmoezenier van der Meer hield een toespraak over de Koningin en de banden met Nederland. Vooral wees de spreker op de grote waardering, die Hare Majesteit telkens laat blijken voor den zeeman. Ook Mr. Hoogeveen voerde het woord en riep herinneringen op aan Indië.

KONINGINNEFEEST IN HET DORP GROOT KWARTIER.

Reeds vroeg kwamen de schooltreinen voor om de kinderen in schoolverband onder leiding van onderwijzers en onderwijzeressen naar het Fort Amsterdam te brengen voor de Aubade. Ook de padvinders met Hopman Sanchez en Vaandrig Nunes waren allen present.

Ongeveer 10 uur waren allen weer terug ten zeerste voldaan over de tocht langs het Schottegat, Aubade, Parade. Om 14 uur begonnen de volksfeesten in het Stichtingsdorp.

De muziek D.A.P.-band opende de feestelijkheden en luisterde de wedstrijden op met vrolijke wijsjes. Zeer veel belangstelling van de kinderen met hun ouders bestond er voor het rijk gevarieerde program, zoals touwtrekken, tonrollen, hoogspringen, hardlopen enz. Daarna volgde de prijsuitdeling en de tractatie voor de kinderen. Zeer veel mooie prijzen van practische aard werden er uitgedeeld.

Nog was het feestprogram niet geheel klaar. Om 18.30 uur kwam de Heer Visser de film draaien van het bezoek van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana aan Curaçao onder zeer veel belangstelling van groot en klein.

Zo mogen wij terugzien op een welgeslaagde feestdag en past hier een woord van hulde en dank aan het ijverige feestcomité, t.w. de Heren Nunes, Poelack, Bernabela, Thodé, Hoek, die dit alles konden bereiken door de vriendelijke belangstelling van de C.P.I.M.-Directie.

Een woord van dank aan den Heer Nijhof, Chef A.B., die wij nog tijdens de wedstrijden mochten begroeten. Een heel speciale dank zij gebracht aan den Heer Visser, die des avonds persoonlijk de mooie Juliana-film kwam vertonen.

Inderdaad een dag, die de liefde tot het Oranjehuis zeker weer groter gemaakt heeft.

ONTHAAL VOOR JONGEN EN OUDEN.

Elk jaar schenkt het Gouvernement 1500 G. voor een onthaal van jongen en ouden op Koninginnedag. Een commissie bestaande uit Dr. W. J. Goslinga, Frater M. Rigobert en den Heer K. Bode, administreert deze zaak en toen Donderdag na de ochtendhulde de kinderen onthaald waren, werd een bezoek gebracht aan het Tehuis der Bejaarden op Habaai en het Wilhelmina-Tehuis, waar de ouden taartjes en wijn kregen.

Lekkernijen gingen voorts naar de beide ziekenhuizen, Zaquito, de beide Brakkeputten, Scherpenheuvel en andere inrichtingen, zodat ook haar bewoners een deel kregen van de heerlijkheden, waaraan de anderen zich op eigen kosten zo heerlijk hebben tegoed gedaan. Dit is een mooie geste van ons gouvernement.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **Katholieke Sport Centrale:** Oranje K.S.C.-elftal — Witte K.S.C.-elftal 1—0.

— **Wedstrijden:** Hedenmiddag Economische Zaken — Radiodienst (Wiva-competitie).

Zondag: 10 uur Jong Suriname — Olympia; 14.45 uur D.S.C. — Mobilia; 16.30 uur Hilversum — Jong Bonaire.

AEROCLUB — CURAÇAO.

Examen sportvlieger.

Voor het van Overheidswege ingesteld examen voor het vliegbrevet A welk examen op 30 Augustus ten overstaan van den Heer H. C. M. Hakkenberg van Gaasbeek werd afgelegd slaagden de volgende candidaten:

J. F. Speyers en L. N. Howell.

DE WEDSTRIJDEN IN SURINAME.

Over de eerste wedstrijd Curaçao — Suriname waarbij Curaçao met 2 — 1 won schrijft het blad „Suriname" in een nabeschouwing:

Geen onzer voorhoedespelers was in vorm. Het trio Samson, De Clerq en Nelom stelde bitter teleur. Elk was te traag en de balcontrole liet te wensen over. Spier hebben wij beter gezien, terwijl Belgrane de beste was.

Onze beide kanthalfs Babb en Babel waren o.i. de beste spelers op het veld. Veel is aan hen te danken en de buitenspelers van Curaçao hebben weinig kans gehad. Centerhalf Leeuwin speelde geen biezonder goede partij, doch was niet de slechtste speler op het veld.

Lieuw On en Paton vormden een goed backstel, al vielen zij in de tweede helft niet voldoende aan.

Knel kreeg geen moeilijk werk. Bij de gasten in witte trui met blauwe boord viel ons trapvastheid en goed kopwerk. Na ons eerste doelpunt speelde hun voorhoede goed samen, met de linksbinnen als uitblinker.

De middenspelers deden goed werk, doch vielen niet bepaald op.

Met Confesor en Pieters bezit Curaçao een hecht achterstel, dat niet gemakkelijk te passeren is.

De doelman was goed, al had hij het ene doelpunt misschien kunnen voorkomen door tijdig uit te lopen.

De elftallen waren als volgt samengesteld:

Curaçao Grovell (d); J. Pieters en Confesor (a); Pieters, Mercera en Korps (m); Heilger, Suarez, F. Jansen, Jansen en Bernabela (v).

Suriname: Knel (d); Patton en Lieuw On (a); Babb, Leeuwin en Babel (m); Belgrave, Nelom, Samson, De Clerq en Spier (v).

De eerste wedstrijd Aruba — Suriname.

Over de eerste wedstrijd Aruba — Suriname, waarin Suriname met 5 — 0 won schrijft het blad „Suriname", dat niemand een Surinaamse overwinning verwachtte: aangezien alle ontvangen berichten erop duidden, dat Aruba veel en veel sterker was dan Curaçao".

„Eerlijk gezegd zijn wij teleurgesteld in hun spel" zegt het blad. „Wij hadden beter spel verwacht, vooral nadat wij Curaçao tot twee malen toe aan het werk zagen".

Men had vooral bewondering voor het spel van Wout, dat „onberispelijk" werd genoemd. En de Arubanen hebben zich goede verliezers getoond, „hetgeen niet weinig zal bijdragen hen populair te maken".

Bij de wedstrijd Aruba — Suriname waren de elftallen als volgt samengesteld:

Aruba: Franken (d), Julia en Quant (a), Orman, Wout en Kelly (m), Tromp Aparicio, Keikboom, Kemp en Paulina (v).

Suriname: Knel (d), Zwakke en Lieuw-On (a), Babel, Paton en Babb (m), Nelom, Belgrave, Samson, Reeder en Spier (v).

DR. ARENDS NAAR ST. THOMAS.

Hedenmorgen vloog het statenlid Dr. Jacobo R. Arends naar St. Thomas als lid van de sectie der gezondheidsdienst welke daar zal vergaderen. Zoals men zich herinnert werden ter conferentie op Barbados secties gevormd en mochten voor elke sectie twee leden worden aangewezen. Toch wees Curaçao slechts voor één sectie één lid aan, mogelijk omdat de andere secties voor ons staatsdeel van minder belang zijn.

De conferentie op St. Thomas duurt een week, doch gezien de slechte verbindingen zal de dokter vermoedelijk niet voor half September terug zijn.

PROCESSIE TE SANTA ROSA.

Morgen wordt er te Santa Rosa processie gehouden.

URKERLAND.

De Noordoostpolder van de Zuiderzee zal volgens de Nederlandse bladen officieel Urkerland genoemd worden (Aneta).

BUITENLAND.

90 KM. IN TWEE DAGEN.

De Canadezen zijn tussen Abbeville en Airaines gekomen en hun uiterste flanken reiken tot in de buitenwijken van Le Havre. In twee dagen hebben ze 90 km. gedaan van Rouaan naar de Somme. De Britse troepen, die bij de Canadezen vechten, hebben verkenningseenheden uitgezonden naar het schiereiland van Le Havre van Etretat aan de kust tot aan Harfleur aan de Seine, vlak bij de grote Atlantische haven. Men vermoedt dat er zeker één Duits regiment in Le Havre ligt om de vernieling, die de Duitsers aan de havenwerken aanrichten, te beschermen. De Belgische eenheden, die meegedaan hebben bij de aanval op Le Havre, zijn thans links van het Canadese leger (Geallieerde Hoofdkwartier, (AP) 2.9).

AL BIJ DE MOEZEL?

Het Duitse nieuwsbureau Transocean zegt, dat de Noordamerikanen bij Thionville aan de Moezel zitten. Dit is slechts een kleine 20 km. van de grens van het Reich. (Londen, (AP) 2.9).

— **De Vimy-keten** nabij Arras is veroverd door het Britse tweede leger in nieuwe grote vorderingen door Frans Vlaanderen.

— **De Duitsers** hebben een nieuw soort samengesteld vliegtuig afgeschoten op Engeland, aldus werd officieel door het Britse Ministerie van Binnenlandse Veiligheid bekendgemaakt. Er werd evenwel weinig schade veroorzaakt en er waren geen slachtoffers te betreuren. Mogelijk is dit nieuwe toestel de opvolger van de vliegende bom (V—1).

C.P.I.M.-Beroepsschool geopend.

„. . . . wil de jongens opvangen die niet naar de mulo of de Ambachtsschool gaan," verklaart Ir. Noorduyn.

De jongens opvangen, die van de lagere school komen en voor hun 16e levensjaar nergens anders heen gaan, maar hun tijd verbreuzelen met het doen van boodschappen en straatslenterij, is de taak van de gistermorgen aan de weg rondom het Schottegat door Directeur Ir. Jan Noorduyn geopende Beroepsschool van de C.P.I.M. De jongens, die naar de mulo of de Ambachtsschool St. Joseph gaan, wil men hier niet hebben, alleen die jongens die na het verlaten der lagere school gedurende een paar jaar aan hun lot zijn overgelaten, zo zeide Ir. Noorduyn in zijn openingsrede, welke werd bijgewoond door den Inspecteur van het Onderwijs Dr. W. J. Goslinga, den waarnemend Inspecteur Frater Radulphus, den voorzitter der Staten J. H. Sprockel, de hoofden van scholen Frater M. Pancraas en Jan Rustige, de leden van de Commissie van Toezicht van de Beroepsschool der C.P.I.M. Drs. J. C. H. Fischer, Ir. K. P. Debrunner en Ir. J. J. van der Stadt, den Pastoor van Groot Kwartier Pater P. D. Elie O.P., de 110 leerlingen van de school, den directeur der school Frans Aardewijn, twee reeds benoemde onderwijzers Velders en Rugganath (nog vier onderwijzers moeten worden benoemd), een aantal vooraanstaanden van de Isla e.a.

Deze Beroepsschool is gevestigd in de door den Heer Halling verbouwde uitspanning La Princesa, welker verdwijnen niemand betreurt. Luchtige klaslokalen, alle voorzien van op de vakschool der C.P.I.M. vervaardigde banken en andere materialen, een laboratorium, tekenlokalen, een overdekte maar in de openlucht staande gelegenheid voor bankwerkers, een fris in de verf zittend kantoor voor Directeur Aardewijn en zijn secretaris — dit alles vormt de nieuwe Beroepsschool. Vlak er tegenover wordt nog een voetbal- en sportveld aangelegd, omdat de leerlingen elke ochtend een half uur gaan sporten en ook in de middagpauze zich daar kunnen vermaken. Het unieke is, dat de leerlingen zakgeld krijgen en geen schoolgeld betalen. Dit zakgeld varieert naar de klassen van 10 tot 19 cents per uur en per week kan een leerling ongeveer 5 G. maken.

Directeur Noorduyn nam al spoedig het woord om met een rede de school te openen, die, zoals hij terstond opmerkte een punt is in het sociale programma der C.P.I.M. Tientalen jaren geleden was er hier geen technisch en niet voldoend geschoold administratief personeel te verkrijgen. Uitbreiding en verdieping van Openbaar en Bizonder Lager en Mulo-onderwijs, vooral ook de ontwikkeling van de Ambachtsschool en de stichting van de AMS brachten aanzienlijke verbetering. Van alle jongelui die hier klaar komen, gaan de meesten in administratieve richting en een kleiner aantal (hoofdzakelijk van de Ambachtsschool) gaat de technische kant uit. De C.P.I.M. stelt echter eigen eisen en oefende zij haar mensen aanvankelijk door practijk, later kwamen er cursussen. Verschillende locale krachten werden tot employé bevorderd. Een unieke levenskans voor locale krachten, zo zeide de Heer Noorduyn.

Naast deze practijk-opleiding deed zich de behoefte gevoelen aan een intensievere opleiding van vaklieden en zo werd overgegaan tot de stichting van onze vakschool waar jongens van 16 jaar af het vak van bankwerker, draaier, lasser of plaat- en constructie werker geleerd wordt. **Deze school is te beschouwen als een aanvulling op de bestaande ambachtsschool, meer gericht op de speciale behoeften van ons bedrijf.**

De vakschool heeft in totaal ca. 500 vaklieden afgeleverd. Er was nog een hiaat. Nadat een jongen de lagere school heeft afgelopen, kan hij doorgaan in de Mulo, of overgaan naar de Ambachtsschool. Er zijn er echter zovelen, die om de een of andere reden na hun lagere school het leven ingaan. Zij worden ergens loopjongen of boodschappenjongen of zij hangen zo'n beetje rond, te jong nog om behoorlijk aan de slag te kunnen komen. In verband met de aard van ons bedrijf kunnen zij in onze vakschool niet voor hun 16e jaar terecht, doch in vele gevallen is gebleken, dat er — nadat zij een paar jaar hadden rondgelummeld — niet veel meer met deze jongens was aan te vangen en dat bovendien de opgedane schoolkennis practisch geheel vergeten was.

Deze beroepsschool moet dit hiaat vullen. Wij willen dus niet hebben de jongens, die naar Mulo-school of Ambachtsschool kunnen gaan, maar juist die jongens, die feitelijk na het verlaten der lagere school gedurende een paar jaar aan hun lot zijn overgelaten. Zij moeten, om tot onze beroepsschool te worden toegelaten, met goed gevolg de lagere school hebben doorlopen.

Het ligt in onze bedoeling om het op de lagere school geleerde te consolideren en verder daarop voort te bouwen in de vakken, die van practisch nut zijn voor een positie in onze maatschappij. Verder worden andere vakken, die van belang worden geacht, aan het programma van de beroepsschool toegevoegd, zoals **lijntekenen en bankwerken of timmeren,** en later ook beginselen van **wis- en natuurkunde, scheikunde, boekhouden** enz.

Later zullen cursussen worden gegeven voor stillman, laborant, tekenaar monteur, instrumentmaker, boekhouder, correspondent enz.

Er zullen natuurlijk wel leerlingen zijn, die het nogal zware programma niet kunnen volgen. Deze zullen te zijner tijd kunnen overgaan naar de bestaande vakschool voor de opleiding in een ambacht, of op kantoor een eenvoudige administratieve functie kunnen vervullen.

De Heer Noorduyn bedankte voorts de aanwezigen en hoopte, dat voor de Curaçaose jeugd nieuwe en mooie kansen geopend worden om zich een behoorlijk bestaan te verschaffen.

Onder leiding van de aanwezige heren van de C.P.I.M. bezichtigden de aanwezigen vervolgens het mooie gebouw.

* * *

Het nijverheidsonderwijs, indertijd begonnen door Pater Antoninus H. Th. Frie O.P., die van 1874 tot zijn dood in 1904 op Curaçao werkte, heeft hierdoor een grote en belangrijke uitbreiding ondergaan. De Heer F. A. Vromans, onder wien de Afdeling Arbeids- en Sociale Zaken ressorteert zeide al terstond, dat hij geen jongelui van de Ambachtsschool neemt, waar de directeur der school, de Heer Aardewijn nog aan toe voegde, dat de Ambachtsschool-jongens natuurlijk een veel betere vooropleiding krijgen en **direct in zijn vakschool** komen. Deze beroepsschool is alleen bedoeld voor hen, die om een of andere reden niet naar de Ambachtsschool gaan en dus langs de straat slenteren.

Het is aardig in dit verband even terug te gaan. Pater Frie begon indertijd met de weesjongens van Santa Rosa. Natuurlijk was dat zeer primitief. De koster en diens zuster hielpen mede. De huizen rondom Santa Rosa kregen na enige tijd de naam van de best gebouwde huizen van Curaçao te zijn! Financieel ging het evenwel niet zo goed. Wel kwamen er Salesianen, die bij het uitbreken van Wereldoorlog I weg moesten gaan. Inmiddels kwam de St. Vincentiusstichting op Scherpenheuvel, waar de verwaarloosde jeugd werd opgeleid tot vakman, waarnaast de Vicariaatsdrukkerij gelegenheid bood voor de opleiding tot drukker, zetter enz. In 1882 heeft Pater Ludovicus Jansen O.P. met zijn St. Jozefgezellen een smederij, een timmerwinkel, een kleer- en schoenmakerij gehad, alle takken van nijverheidsonderwijs. In 1905 begon Pater van de Pavert met de „alpargata" industrie (een schoeisel), maar over het algemeen ging het niet zo florissant tot in April 1931 besloten werd tot de oprichting van de huidige Ambachtsschool, waarvan vooral Mgr. F. I Verriet O.P. de grote promotor werd.

Aanvankelijk verspreid over verschillende huizen, kon men in 1936 het voormalige krankzinnigengesticht Monte Cristo ervoor inrichten, waar zij tot nu toe gevestigd is en zij het danig uitgebreid en verbeterd. De ambachtsschool is niet een vakschool voor een bepaalde groep, noch een inrichting voor de leden van een bepaalde vereniging, maar voor de gehele Curaçaose jeugd. Te begrijpen, dat men de voorkeur geeft aan hen, die op de Ambachtsschool zijn opgeleid. Hun opleiding staat op veel ruimer basis en wel **voor vier richtingen.**

Wat het nijverheidsonderwijs betreft, dient verder nog genoemd te worden het werkkamp Don Bosco (Brakkeput), waar de jongens verschillende vaardigheden leren en waar bovendien een gelegenheid is voor jongelui van buitendistricten en andere eilanden om te wonen en de Ambachtsschool te bezoeken. Dan zijn daar de fabrieksscho... van de Lago, de vakschool en thans ook de beroepsschool van de Isla en vanzelfsprekend zou men ook de meisjes erin kunnen betrekken en gewagen van de Awaraschool het pensionnaat Welgelegen, de vlechtscholen, de naaischolen op San Willibrordo, Montaña, Santa Maria enz. Dan de enkele jaren geleden door Mgr. P. I. Verriet O.P. opgerichte Bisschoppelijke Nijverheidsschool en andere instellingen.

Naast dit alles komt thans de Beroepsschool van de C.P.I.M., die dus een wel afgebakende taak heeft. Les wordt er gegeven in de **eerste** klas in Nederlandse taal, rekenen, handtekenen, lijntekenen en of bankwerken of timmeren, in de **tweede** klas in Engels en in de beginselen van wis- natuur- en scheikunde, machineschrijven handelscorrespondentie, hetgeen in de **derde** klas wordt uitgebreid.

Wie op de Beroepsschool komt is in geen enkel opzicht gebonden. Hij kan na afloop elders heen gaan.

Na de rondgang nam Dr. Goslinga het woord om mede namens Frater Radulphus een gelukwens uit te spreken. Frater Radulphus heeft er altijd voor geijverd een zevende leerjaar te krijgen als „finishing touch". Deze school vult het hiaat tussen lagere school en vakschool aan voor hen, die niet naar de mulo of de ambachtsschool gaan.

Van groot belang acht de Inspecteur ook het voortgezette onderwijs in de Nederlandse taal. Verder heeft de Inspectie weinig met de school te maken, omdat zij geheel door de C.P.I.M. bekostigd wordt en dus alleen wat hygiënische voorzieningen, zedelijk gedrag der onderwijzers e.d. met de onderwijswet in aanraking komt. Het zakgeld is beter dan leerplicht.

Er zijn jongens genoeg, zegt Dr Goslinga voor deze school en de Ambachtsschool, zodat het zeker geen concurrentie om een leerling zal worden. Bovendien hebben deze scholen geheel andere doelstellingen. De verhouding tussen Directeur Schuurman en Directeur Aardewijn is waarborg voor goede samenwerking. Jongens, roept de Inspecteur, dertig jaar geleden konden jullie vaders en grootvaders het niet zover brengen als jullie.

SURINAME

HET BEZOEK VAN GOUVERNEUR BRONS AAN CAYENNE.

Het nieuws van de bevrijding van Parijs werd door de bevolking van Frans Guyana met grote geestdrift ontvangen. Dr. Brons, die weerkeerde van een bezoek aan Cayenne verklaarde aan den Aneta-correspondent dat de Gouverneur van Frans Guyana enkele keren verzekerd had dat hij overtuigd was van de spoedige bevrijding van Amsterdam. De Gouverneur van Suriname zei dat de ontvangst zeer hartelijk was en dat het gouvernement en de bevolking van Frans Guyana zeer dankbaar zijn voor de hulp, die door Suriname werd gegeven nadat men zich van Vichy had losgemaakt. In Cayenne waren erebogen opgericht met opschriften als „Vive la Reine". De Gouverneur had lange besprekingen met zijn Fransen ambtgenoot over de mogelijkheid om vrachten van Europa naar Cayenne over te brengen met Surinaamse schepen. De heer Rapenne verklaarde, dat hij twee officieren zal zenden naar Paramaribo om als afgevaardigden de plechtigheden van de verjaardag der Koningin bij te wonen.

HET EEUWFEEST DER FRATERS IN SURINAME.

De Fraters van Tilburg vierden Zondag in Suriname het honderdjarig bestaan hunner Congregatie met een plechtige Hoogmis in de Kathedraal.

De Fraters arbeiden reeds 42 jaar in Suriname. Een receptie had plaats na de kerkelijke plechtigheid. De heer Robert D. Simons, Inspecteur van Onderwijs voerde hier het woord als vertegenwoordiger van den waarnemend Gouverneur Mr. J. C. Brons. Pater Ruyter sprak namens het Katholiek Onderwijs Frater Engelbert dankte namens de broeders. Maandag bracht Gouverneur Brons een boodschap van den Minister van Koloniën over, waarin ook Hare Majesteit de Koningin de Congregatie liet groeten. Gelukwensen werden ontvangen van Minister Gerrit Bolkenstein, de oud-ministers Welter en Kerstens enz. (Aneta)

OOK IN HAITI.

„Haïti Journal" bericht, dat 400.000 citrusvruchten in de buurt van Cap Haïtien gedoemd zijn om te verrotten bij gebrek aan uitvoermogelijkheden (Aneta).

WERELDNIEUWS

LEGER MUTATIE.

Majoor Generaal Erwin F. Harding, commandant van de Noordmerikaanse mobiele strijdkrachten in Panama en commandant van den veiligheidsdienst sedert Maart 1943 volgt generaal William Shedd op als bevelhebber der Noordamerikaanse strijdkrachten in het Caraibische gebied. Harding, die een veteraan is van de eerste gevechten in het Zuid-westen van den Grote Oceaan is naar San Juan vertrokken om de nieuwe post op zich te nemen.

BOODSCHAP AAN KOENIG.

De Nederlandse regering heeft de volgende, van de Nederlandse ondergrondse beweging ontvangen boodschap aan generaal Koenig, militair bevelhebber van Parijs overgemaakt: Op dit ogenblik delen de ondergrondse strijders van Nederland uw vreugde. Zolang Frankrijk leeft kan Europa niet sterven. Wij putten sterkte uit uw trouw en moed. Ook wij doen wat wij kunnen. (Aneta)